

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 60/26

Luksemburgā, 2026. gada 21. aprīlī

Tiesas spriedums lietā C-155/24 | *Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit u.c.*

Kaitīgās vielas, ko izdala cigaretes ar filtru: ja Savienības direktīvā, kas paredzēta cilvēku veselības aizsardzībai, ir atsauce uz starptautiskiem standartiem, privātpersonām jābūt iespējai ar tiem iepazīties

Kāds Nīderlandes fonds, kas cīnās par smēķēšanas apkarošanu jauniešu vidū, uzskata, ka cigaretes ar filtru, kas Nīderlandē tiek piedāvātas patērētājiem, neatbilst maksimāli pieļaujamajiem darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņiem. Šos līmeņus noteic kāda Savienības direktīva, kurā ir izdarīta atsauce uz starptautiskajos standartos (ISO) noteiktajām mērīšanas metodēm. *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* šie standarti nav publicēti. Šajā spriedumā Tiesa apstiprina, ka fondam jābūt iespējai pārbaudīt, vai cigaretes atbilst pieļaujamajiem emisiju līmeņiem saskaņā ar mērīšanas metodēm, kas noteiktas ISO standartos, uz kuriem ir atsauce direktīvā. Piekļuvei šiem standartiem jābūt brīvai, proti, vispārējai, efektīvai, bezmaksas un nediskriminējošai. Tiesa šajā ziņā konstatē, ka visām pamatlietas pusēm faktiski ir bijusi iespēja iepazīties ar šo ISO standartu oficiālās un autentiskās versijas saturu. No tā izriet, ka, lai panāktu cigarešu ar filtru izņemšanu no tirgus, fonds nedrīkst atsaukties uz citām – šajos ISO standartos neparedzētām – mērīšanas metodēm pat tad, ja šie standarti nav publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2018. gadā Nīderlandes Fonds tabakas atkarības novēršanai jauniešu vidū lūdza Nīderlandes Pārtikas un patēriņa preču nekaitīguma iestādei (NVWA) nodrošināt, ka cigaretes ar filtru Nīderlandē atbilst maksimāli pieļaujamajiem darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda emisiju līmeņiem. Šie līmeņi ir noteikti kādā Savienības direktīvā ¹.

Tā kā NVWA šo lūgumu noraidīja, tika celta prasība Nīderlandes tiesās. 2020. gadā Roterdamas tiesa uzdeva Tiesai prejudiciālus jautājumus par vairākām minētās direktīvas normām. Tiesa uz tiem atbildēja 2022. gada 22. februāra spriedumā ².

Ievērojot šajā spriedumā nospriesto, Roterdamas tiesa nosprieda, ka ISO standarti, uz kuriem izdarīta atsauce Nīderlandes tiesību aktos, fondam nav saistoši un ka šajos standartos aprakstītā emisiju līmeņu mērīšanas metode nav atbilstīga direktīvai. Proti, šajā metodē, lai gan Savienības likumdevējs uz to ir atsaucies, neesot pietiekami ņemts vērā tas, ka cigaretes paredzētā lietojuma apstākļos daļu no tās filtra smēķētājs nosedz. Par šo Roterdamas tiesas spriedumu tika iesniegta apelācijas sūdzība, kuras izskatīšanas gaitā Tiesai tika uzdoti nākamie prejudiciālie jautājumi. Konkrēti iesniedzējtiesa vaicā, vai šāds iznākums ir pamatots tad, ja privātpersonai – kura vēlas panākt, lai tiktu pārbaudīts, vai tirgū laistās cigaretes atbilst piemērojamajiem standartiem, – ir bijusi piekļuve attiecīgajiem ISO standartiem.

Spriedumā Tiesa apstiprina, ka fondam, kura centieni, šķiet, ir vērsti uz direktīvā izvirzītā cilvēku veselības aizsardzības mērķa sasniegšanu, jābūt iespējai pārbaudīt, vai ražotās un tirgū laistās cigaretes atbilst direktīvā noteiktajiem emisiju līmeņiem saskaņā ar mērīšanas metodēm, kas noteiktas ISO standartos, uz kuriem ir atsauce šajā direktīvā. **Tātad, ievērojot tiesiskuma principu, šādai privātpersonai jābūt brīvai piekļuvei šiem standartiem. Tas nozīmē, ka šai piekļuvei jābūt vispārējai, efektīvai, bezmaksas un nediskriminējošai.**

Tiesa arī norāda, ka, ciktāl Savienības likumdevējs noteic pienākumus saistībā ar starptautiskiem standartiem un tā nolūks ir

aizsargāt tādas intereses kā cilvēku veselība, **tieši Eiropas Savienība ir tā, kam jāsedz izmaksas, kas saistītas ar piekļuves šo standartu oficiālajai un autentiskajai versijai nodrošināšanu. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumu, kad minētie standarti ir aizsargāti ar intelektuālā īpašuma tiesībām.**

Šajā ziņā Tiesa konstatē, ka visām pamatlietas pusēm ir bijusi piekļuve *ISO* standartu, uz kuriem izdarīta atsauce šajā lietā aplūkotojā direktīvā, oficiālās un autentiskās versijas saturam. Šādos apstākļos fonds nedrīkst atsaukties uz citām – šajos *ISO* standartos neparedzētām – mērīšanas metodēm pat tad, ja šie standarti nav publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts *CURIA* tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīva 2014/40/ES](#) (2014. gada 3. aprīlis) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK.

² 2022. gada 22. februāra spriedums [C-160/20](#), *Stichting Rookpreventie Jeugd* u.c. (skat. arī paziņojumu presei Nr. [29/22](#)).